

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft., félre 6 ft., évnegyedre 3 ft. o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordanteva 1222. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond órát 6 kr. és egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Postán: Zeisler M. (Nárayutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln: Alajons (Wollzeile 22. sz.) Rudolfs-Mosse of. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyiteltől cikkek: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez küldendők.
Előfizetéseket a hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

A Deák-párt Deáknál.

Az országgyűlés april 15-ki ülésének végeztével mindkét ház Deák-pártja felkereste Deák Ferenczet, hogy tőle ünnepélyesen búcsút vegyen.

A képviselőház Deák-pártja nevében Justh József, a Deák-kör elnöke üdvözölte pártunk vezérét, mire Deák Ferencz így válaszolt:

„T. barátim!

Mélyen meghatva szíves barátságok által mondok forró köszönetet a megtiszteltetésért. Nehéz pályán járunk együtt; sok volt, a mivel szembe kellett szállanunk; sok volt a teendő, mely reánk várt és nehezek a kérdések, melyek megoldást követeltek. Az a szíves ragaszkodás, az a bizalom, melyet irányomban mindig mutatottok, kétszeresen érezteti velem a fájdalmat, hogy ez idő folytában, az országgyűlés utolsó szakában haladó korom és a vele járó folytonos betegeskedés lehetetlenné tették, hogy azt, mit kötelességemnek ismerek, oly pontossággal és oly buzgósággal teljesísem, mint egyébként kellene. De ti elnézők valótok, mert ifjúságomban a szeretet és barátság vezetett. Köszönet, kétszeresen ezért.

„Nehéz a helyzet, és nehezek az idők, melyek reánk várnak. Hazánknak sajátságos helyzete van. Míg Európában más népei éveken sőt századokon keresztül minden irányban haladtak, minket az irigy sors ebben gátolt, és nekünk létünkért kellett küzdenünk, a helyett, hogy kifejlődésünket azon erélyvel vihettük volna előbbre, mely szükséges vala.

„E küzdelem közben az elmaradás, melynek súlyát mindenki naponként még inkább érzi, s még inkább érzi azóta, mióta a házra, úgy látszik, a béke hajnala felvirradt, annyi tárgyat tesz szükségessé, hogy az országgyűlés egyhamar alig fogja tudni, hol kezdje és melyek azon pontok, azon kérdések, melyeket a többieknél előbbre kell soroznia.

„Ennek természetes következménye az, hogy a mi reformmal együtt jár, annak jótéteményeitől nagy részben meg vagyunk fosztva. A reformnak természetében fekszik, hogy egyik kérdés előkészíti a másikat; és lassankint, nem rohamosan, kifejlődik az egész, míg egy jobb, egy fényesebb jövő alakul. Nálunk ezt éppen a teendők nagy száma nem engedi. Mindenki más tárgyat kívánna minél előbb eldönteni és ezek egyikéről sem mondhatjuk el, hogy nincs reá szükség. Azután az ember természetében fekszik az, hogy kiki, jól-rosszul megfontolt eszméjét legjobbnak tartja, s ismét az ember természetében fekszik az, hogy azt, ki az általa egyedül jónak tartott eszmével nem ért egyet, ellenségének tekint: nem ugyan személyes ellenségének, hanem azon ügy ellenségének, melyért ő küzd, melyet ő legelőszőrűbbnek, a haza javára leghasznosabbnak vél. Ez ha nem is zárja ki egészen a tanácskozásokból, de nagyon nehezíti a higgadtságot; e nélkül pedig sehol, de legkevésbé a reform terén lehet észszerűen haladni. (Tetszés.) Nem akarok hosszas lenni, barátim! csak annyit mondok még: a küzdelem, mely előttünk áll, fontos, nehéz. Egyik nagyobb kellemetlenségei közé tartozik a küzdelemnek a félreértetés, az ezzel járó gyanúsítás és keserűség, mely az akadályokat, melyek a tárgyakban magukban fekszenek, még nehezebben

legyőzhetővé teszi. Maradjunk ezen ösvényen, melyen állunk; ahogyan meggyőződésünk az, hogy ezen ösvény a haza javára vezet. Gyanúsítások, félreértések, keserűségek ellen egyetlen egy oltalmunk van: saját lelkiismeretünkben.

Ha lelkiismeretünkben meg vagyunk nyugodva és meg vagyunk győződve arról, hogy az, a mit mi akarunk, a haza javára észszerű, sőt szükséges; ha meg vagyunk győződve arról, hogy a haza javán kívül semmi más indokok nem vezettek bennünket. Uoljára ez a legerősebb pácozél minden gyanúsítás, minden rágalom, minden keserűség ellen. Csak azt tartjuk mindig szemünk előtt, hogy mi nem egyedül és nem főképp a magunk ügyét védjük; hanem az országot. Nekünk ugyanazon kötelességeink vannak, mint a gyámnak gyámoltja iránt. A maga vagyonával, a maga értékével kiki szabadon bántathat még akkor is, ha azt nem józanul kezeli; az árvával nem szabad könnyelműen bánni. Félre kell tenni minden inadiuat, minden keserűséget, minden gyűlölséget, és csak az árvák érdekét kell tekintetbe venni. (Élénk tetszés.) Mellőzve tehát mindazt, a mi a céltól félrevezet, legyünk állandók, szilárdak, kitartók. Tegyen kiki azon helyen, hova sorsa őt állította, mindent, a mit tehet a hazáért, melléktelketek, önérdék, hűség és lapangó vagy nyilvános gyűlölet nélkül. (Élénk tetszés.) Mikor a ház ég, a falu veszélyben forog, nem kérde senki, ha azon ember, hi neki vizet nyújt, barátja-e vagy nem barátja? hanem egy cél lelkesíti: a tűz eloltása. Ellen-ségeink nagyszáma mellett a viszály tűz volna Magyarországon. Igyekezzünk azt elkerülni, hol a háza érdeke ez által szenvedne. Győzzük le magunkban saját nézetünknek szeretetét akkor, midőn ez által talán kárt tehetnénk a célnak. Tisztában fejezem ki magamat: Jöhettek elő esetek, hol azigen nehéz és fontos, de nagyon megtisztelő képviselői állás után egyik is, másik is vágyódik. És ezt én nem is akroma a hűség kifolyásának tekinteni, mert mindenkiben megvan az ösztön, hogy erejének megfelelő állást öhajjt elnyerni azon nemes motívumból, hogy a közügynek szolgáljon. De ha valamelyik közülünk oly helyzetbe jut, hogy ezen vágya egy más hasonlóan tisztá jellemű ember vágyával jön összeütközésbe, és ha azt látja, hogy ezen két összeütköző érdek szakadást idézne elő, mi a hazának ártana, úgy lépjen vissza.

De nem akarok hosszas lenni. Csak ismétlem azt, hogy mélyen meg vagyok hatva a megtiszteltetés által, melyben részesítettetek, s forró köszönetet mondok érte. Összehoz-e bennünket a sors, kicsoda? téren, mily viszonyok közt hoz össze, Isten tudja. Hanem kiki veszen magával számot; fontolja meg, annyi idő lefolyása után még egyszer, vajjon azon politika, melyet követünk és melyet eddig közös erővel, vállaltva támogattunk, a hazára nézve üdvös-e, vagy nem. Ha üdvösnek tartja, maradjon mellette szilárdan, s adozzon fel érte mindent: a haza javát soha! — Kérlek, tartsatok meg szíves barátságokatok.

Szünni nem akaró lelkes éljenzés követte a szavakat, miközben Deák a jelenlevők mindegyikével kezét szorította.

tására s a török adóhajtók védelmére a mezei hadakból két századot küld s azok a nagy erdőn már be is indultak.

— Irja meg kegyelmed ő ngnak köszönetünket — szolt Cserei Mihály uram — dultó uraiméknak pedig megrendeljük, hogy fuvarról és élelemről gondoskodjanak.

Bikszádi István az irat házára jegyzeteket teszen s csakhamar más irathasábot vévén fel, folytatja.

— A görényi várparancsnok a fogoly Lázár István uramról.

Hogyan tévedhetett a hivatalos irományok közé? szolt Cserei Mihály uram s kezét gyorsan a levélért nyujtván azt elkapja, feltárja és figyelemmel olvasni kezdi.

— A fogoly váltásdíjából már lefizetett háromezerharmincz darab tallért. Jó egészségben van, szoltárokat énekel s reméli, hogy közelebről lefizetvén a hátra levő összeget megszabadulni fog, sat.

Cserei Mihály uram gondolatokba mélyedett.

— A főkirálybíró ur kegyes engedelmével — szolt Bikszádi István, ha azon levélben netalán a fogoly közelebbi megszabadulásáról volna szó...

— Mentsen Isten — kiált közbe Kálnoki Mihály uram — Lázár István verszomjas, bosszúálló ember!...

Cserei Mihály uramnak szintén gond és agály ült magas homlokán, de nem akarta azt észrevétni.

— A főkirálybíró ur kegyes engedelmével — nyugtalanodott, köhintvén és székén fészkelődvén Bikszádi István uram — jól meg kell fontolnunk a körülményeket. Körülmények alatt érttem a nép hangulatát, melyet megismerni elég

Közvetlenül ezután a főrendiháznak az april 15-ki ülésben jelenvolt majd valamennyi tagja jelent meg, kiknek nevében Haynald Lajos kalocsai érsek következőleg üdvözölte Deákot:

„Midőn a főrendiház Deák-párti tagjai egy nevezetes országgyűlés befejeztével utolsó ülésükből kiindultak, hódoló tiszteletüket tanusítani a haza nagy fiának, a nemzet bölcsének, akkor és csak is akkor tisztelték meg engem azon missióval, hogy legyek tiszteletüknek, szeretetüknek, szívbeli hódolatuknak tolmácsa. Ha valaha nyilvános szólás oly feladatként tünt fel előttem, melylyel erőm semmiképpen sem mérközhetik meg, úgy ez ma történik velem, mert egyrészt a nagy érdemeket és fényes tulajdonokat méltányolni tudó annyi jeles férfiú érzelmeit tolmácsolni, másrészt Deák Ferenczhez egy hozzá illő üdvözléssel inténi oly valamit, mire én képesnek nem érzem magamat. Épen azért egy könnyelmes utat választok a reám ruházott missió teljesítésében; azt tudniillik másra bízom. Deák Ferenczhez illő szavakat s eszméket csak maga Deák Ferencz mondhat; én tehát Deák Ferencz eszté bízom meg, legyen Deák Ferencz szívével tolmácsa hő érzelmeinknek, mondja meg neki, hogy a felsőháznak Deák-párti tagjai benne a nagy politikai eszélyességgel, s törvényhozái bölcsességgel, a haza iránti tantorithatlan hűséggel, s a nemzeti szent ügy előmozdítására irányzott mindenkor nemes szándékkal ékes férfiut tisztelték eddig, s tisztelni akarják jövőre: ez országgyűlésnek befejeztével az annak folyama alatt tett hazafui fáradozásaiért, böles kitarásáért hálajokat nyilvánítják és Istentől a minden jónak adományozójától gazdag áldást kérnek le életére s közhaznu működésére, hogy kinek bölcsessége, mérséklete, hűsége, szeretete a nemzettel egy nagy hajtórés után ismét megtalálta azon alapokat, melyeken alkotmányos élete és fényes jövője szilárdan és biztosan felépülhessen, az meg számos évekre nyujtott életében, legyen örvendő tanuja hona hatalmi megszállásának, anyagi felvirágzásának, szellemi emelkedésének, s mint a nemzeti köztisztviselőnek tárgya teszi s lelki épésében és egészségében sokáig boldogul éljen. (Hosszas zajos éljenzés.)

Deák a beszédre így felelt:

„Ha érdemeim volnának a haza iránt, ha tehettem volna, mind a mit a legszentebb kötelesség parancsol; ha e kötelességet is betöltött erőm, tehetségem lett volna, még akkor is fényes lett volna a jutalom, melyet a bizalom, szeretet és megtiszteltetés nekem nyujt. Érzem azt, hogy e kötelesség súlyos; érzem azt is, koromnál, gyengélkedő állapotomnál fogva erőm hanyatlak: de azt hiszem más részről, hogy kiki azon téren, melyen áll, ha tehet valami szolgálatot, azt tartozik megtenni. Engem egyedül az vigasztal; egyedül az nyujt nekem megnyugtatót, hogy még gyenge erőm, tehetségem iránt is annyi elnézéssel voltak honfitársaim, a mennyit nem érdemeltem. Ezt egyedül jó szívöknek tulajdonítom, s még inkább a haza iránt buzgó szeretetöknek, melynek ügyét oly melegen felkarolják, hogy mindenki iránt, ki annak ügye mellett tehetsége szerint buzgálkodik, fáradozik oly elnézéssel, szeretettel és gyöngédséggel viseltetnek, mely e kötelesség teljesítését némileg könnyebbé teszi.

alkalmam volt. Hogy elegendő tehessünk a fényes kapu és az új fejedelem ő ngsa parancsainak az új adót kiveteltük, a török adóhajtók is megindultak; de a nép ingerült s azt mondja, hogy csak a törvényes kapuszámmal tartozik.

A dologra!... szolt közbe Cserei Mihály tárelmetlenül.

— A főkirálybíró ur kegyes engedelmével a nép jelen hangulata nagyon is a dologra tartozik. Ha végig megyünk ezeken a népes falvakon látni fogjuk, hogy a legjobb gazdák odahagyták gazdaságaikat. A havasban vannak-e a fűrészeknél, vagy marhát hajtottak Havasalföldre? alig hiszem, mert a jó gazdák nem szoktak marhahajtok lenni. A kik itthon vannak békétlenek és fenyegetőznek, azt mondják, hogy bezzeg más dolguk volt Damokos Tamás és Lázár István alatt. Most egyfelől a török adóhajtók, másfelől a nemes szék tisztjei zsarolják őket adóért, és éhen, szomján hajtják a vár és határ szolgálatra. Azt kérde, ha maholnap Lázár megszabadul, ha ezen elkeseredett, daczos és bosszura hajlandó nyers természet a megszabadult Lázár Istvánban föltalálja a vezért, fogunk-e annyi fegyveres erővel rendelkezhetni, hogy épen ugy a törvényes rendet, mint saját személyünket, akarmely véletlenel szemben megoltalmazhassuk.

— Alig hiszem!... felelt Kálnoki Mihály uram.

— Ha hadaink főkapitánya így vélekedik — folytatta Bikszádi István — akkor... akkor... nincs más választásunk, minthogy jó idején ártalmatlanná tegyük Lázár István uramat!... A cél szentesíti az eszközt!...

Még nem mult ideje! — szolt Cserei Mihály uram — most pedig irjan kegyelmed a fővezér ő nagyságának... Minden fenék nélkül nyitlan és

En szívem mélyéből származó köszönetet mondok kegyességökért, és óhajtom, hogy az isten irtsa meg a főrendiház jelen levő és jelen nem levő tagjait egészségben és a haza iránt buzgó szeretetben, melyet annyiszor bebizonyítottak. Ajánlom magamat szíves barátságukba. (Zajos éljenzés.)

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Szt.-Pétervár. Orosz lapok hirlik, hogy a Bukovinába kivándorolt orosz szakadárak (raskolniki) engedélyt kértek az orosz kormánytól arra, hogy hazájukba visszatérhessenek.

Róma. A városi zenekar karmestere, ki a királyi hercegek jelenlétében a Garibaldi himnust játszatta, azonnal elbocsáttatott.

Belgrád. A törökök egy szerb főtiszt megölték a határon, e hir nagy izgatottságot okoz.

Jól értelmezik-e a bíróságok a székelyföldi urbériség tárgyában a potrendeletet?

Törvényszabály az, hogy a törvénynek visszaható ereje nincs, hogy az új törvénynek az előbb szerzett jogokra befolyása nem lehet; még pedig olyan szabály ez, mely a római törvényben gyökerezik, melyet a törvénytudósok tulnyomó száma és a törvényszékek elismertek, melyet, mint elvet vallott a régi magyar törvény; s átvették az új törvénykönyvek. Ez elv uralkodó hatással bír magok a törvényhozó, az igazságszolgáltató hatalmak felett, s ezért irányadó sinormértékül szolgál, ugy a törvényhozásnak, mint magának az igazságszolgáltatásnak. Ez a jogelv tehát bizonyításra nem szorul!

Amikor, minthogy jogtudortól is lehetett oly észrevételeket hallani, melyekből kitűnt, hogy e kérdéssel tisztába kevesen vannak, szükséges e tárgyat bővebben fejtegetni.

E szabály alól is lehetnek némi kivételek — mondhatják. Amde minden ilyen esetekben az új törvénynek célja, ha valjon akart-e az előbb szerzett jogokra és alapított jogviszonyokra visszahatni? vagy határozottan kifejeztetik különös záradékkal (clause), vagy a törvény szövegében nyilvánítatik a törvényhozás célja; a mint ezt például az osztrák törvényt életbeléptető nyiltparancs (Einführungs-Patent) XII-ik cikkében és az ősiségi nyiltparancs, mely már alkotmányos czég alatt törvénynyé vált — bizonyítja. Esetről esetre megjelölve látjuk a törvénynek egyes jogesetekre visszaható, vagy nem ható erejét. A kérdést behatóbban kifejtő törvénytárgyak mindnyájan azon vezérelvekben egyeznek meg, hogy minden oly esetekben, melyekben a törvénynek visszaható ereje nyilt záradékkal kifejezve nincs, a megfejtes

röviden irjan: A nemes székely nemzet lázadásra készül s ha köztünk a törvényes rendet, a fejedelem tekintélyét s nekünk, kik a fejedelem hűségében állunk megmaradásunkat fontartani óhajtjuk, nem egy két századot, de elégséges fegyveres erőt küldjenek! Punktum!...

Cserei Mihály uram fölött, a tisztú ülést bezártanak nyilvánította és belső terembe távozott.

Bikszádi István uram ravasz szemhunyorogatással viszhangozta:

— Elégséges fegyveres erőt!... de a török hadcsapatokot kivül, hol van most elégséges fegyveres erő a hazában?...

— Mentsen Isten a török hadaktól!... jegyezte meg Kálnoki Mihály uram.

— Akkor cselekednünk kell!...

— Öcsém uram!... kegyelmed tanult törvényes ember!...

— Törvényes eljárás czélhoz nem vezethet többé!... ha a váltásdíj helyett, akkor hevennyében, ugy mint javasoltam, a fogoly ide bekísértetik, a perbefogatás és nota eddig lejárt volna!... de most... most... körülménye éget a gyertya és a főkirálybíró ur most sem akar gyors és erélyes eljárásról hallani!...

— Hogyan gondolja kegyelmed a gyors és erélyes eljárást?...

Nó hát mérég vagy bérnyilkosság által... nem-de számolhatok bátyám uram támogatására?...

— Eb a lelked!... reám ugyan hasztalan számolsz!... nyilt csalára bár mikor kiállok!... lesujtok akár kit ha törvény rendeli... de bérnyilkosság vagy mérég mesterségét csak korszerűtől üzheti!... ajánlom magamat!... és gyorsan távozott.

TÁRGYA.

PÁRTKÜZDELMEK.

(Korrajz.)

Irta:

Komáromy Ferencz.

XV.

Forduljunk be még egyszer a csikszeredai várba.

Talán emlékeznek olvasóim a nagy palotában a jobboldali ajtóra, ajtón belül a kerek zöld asztalra, a tizenkét magashátú székre. A lényeges különbséget most azon körülmény okozza, hogy az elnöki székben nem Lázár István uram, hanem Cserei Mihály uram foglalt helyet; jobbra tőle Kálnoki Mihály esiki főkapitány, balra Bikszádi István ő kegyelme ülnek s végre most nem államfogy szabadon bocsátását eszközlik, hanem tisztú ülést tartanak.

Bikszádi István előtt hivatalos irományok vannak felhalmozva. Minden egyes darabnak felolvassa hátiratát; a tárgy érdekessége szerint beletekint s hosszabb vagy rövidebb felolvasás és értekezés után a hozott végzés feljegyzésével ismét félreteszi.

— A mádefalviak — szolt Bikszádi István — az iránt folyamodnak, hogy a török adóhajtók falujakból eltávolíttassanak, mert a közelebbi jégverések és más elemi csapások tekintetéből adó-megtaladás joga illeti őket.

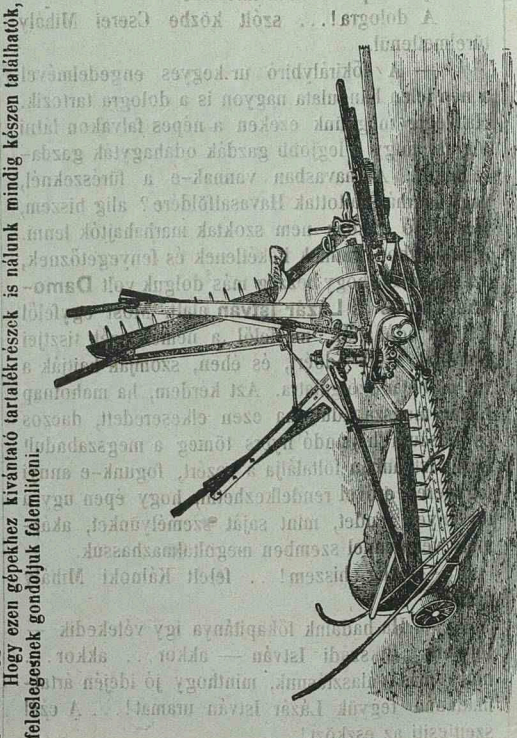
— Nyugtalan bakafántos nép! nyilatkozott Cserei Mihály uram és a folyamodvány félretétett.

Bikszádi István uram folytatja: Barcsay Gáspár az ország generalissa a törvényes rend fentar-

Robey & Company Limited,

angol gépész-mérnökök és gazdasági gégyárosok.

Pesten, üllői-ut 1. sz. alatt.
 szetnek ezenel közhírré tenni, miként sikerült WOOD W. A. amerikai arató-gépjá-
 rossal Amerikában és Angliában jelenleg legjobbakat elismert CHAMPION-féle arató-
 gépek és WOOD-féle kaszálók kizárólagosan Magyarországon szerződni. A híres
 WOOD-féle amerikai gyártmányú gépekből eddig már 152,371 adótírt-el, mely
 nagy összeg a gépek gazdaságosságáról legjobban beszél, tekintve sem véve azon-
 lenyi, hogy a különböző kiállításokon és kísérletek alkalmával 400 éremben felül nyertek
 a föld minden országában, beleértve a legelső díjakat, melyek csak valaha adtak a
 gazdasági-gépezet terén, hasonló czélokra készült gépeknek.
 CHAMPION-féle magánterelő arató-gépek és WOOD-féle kaszálók Magyar-
 ország számára csak általunk rendelkezhetők meg, és habár ezen gépekből nagy készletet
 is tartunk raktárunkban, ezenem diszkrételjesen felkérjük a nagyrésztüi gazdáknakön-
 séget, bocsess megrendeléseit minél előbb kezeinkhez juttatni, hogy azokat a szokott
 pontosságát kello időben végrehajthassuk.
 Hogy ezen gépekhez kívánható tartalékreszek is nálunk mindig készen találhatók,
 feleslegesnek gondoljuk felemlíteni.

Egyáltalán van szerencsénk jelenteni, miként Patent Vasráadás és vasgerendés
 eséplő-gépeinkre már eddig is rendkívül számos előjegyzésünk vannak az 1872-ki
 eséplési időnyre, mert is a veuni számdokozókat teljes tisztelettel felkérjük, megrende-
 téseket mihamarabb beküldeni.
 Hogy gőzművelőanyagot az 1869-iki szőlőnöki és 1871-iki miskolczi kiállítás
 a legkevesebb tüzeltőanyagot, a legrovidebb idő alatt a legtöbb gőzt produkálták, s
 hogy tavalyi patent vasráadás eséplőgépeink az első díj 30 arannyal és a nagy arany-
 érmét nyert, továbbá hogy patent vasráadás és vasgerendés gépeink tartósságára és nagy
 munkaképességre nevez minden más, hasonló czérra készült gépekkel felülmúlhat, eléggé
 ismeretes tények, minsem hogy szükséges lenne gépeink tökéletességre vitt czészert-
 ségét bővebben is bizonyítani.

Robey & Company Limited,
 Pest, üllői-ut 1. sz.
 Képes árjegyzékek ingyen kaphatók.
 17-24

Alulírtak ajánlják a **kapnik** új gyárban francia
 módra készült
kovamalomköveiket,
 melyeknek az ezen nembeli kövekkel való versenyét,
 sőt azok feletti kiváló előnyeit a kezünkön levő, bár-
 mely pillanatban kimutatható hiteles levelekben jószág
 és olcsóság tekintetében dicsérőleg bizonyítják: nagy-
 bányai Stolzer Károly, kolozsvári Roth János és Szap-
 lonczai Wandem Lőrincz műmalomtulajdonos, illetőleg
 gőz- és műmalommester urak.
 Kimerítő árjegyzék kívánatra, bérmentve küldetik.
 Kapnik, 1872. april 2-án.
 1-3

(449) **Stark és Társai.**

Alulírt nagy tisztelettel jelenti a nagyméltóságú urrendeknek s a t. cz.
 nagy közönségnek, hogy a
legújabb divatu szobafestési rajzminták
 s dessenek, arabesk s roccó plafonok stb. nagy választékba megérkeztek,
 minél fogva képes vagyok minden e szakmába vágó
nagyobb munkákat is elvállalni,
 valamint mindenféle olajfestéseket u. m.: falakat, s minden az épülethez
 tartozó ajtókat, ablakokat s butorokat is kívánat szerint festeni és lakkozni, jufá-
 nyos ár s felelőség mellett elvállalok.
 Lakása: Kolozsvárt, közép-kapu, a
 „veres fogadó” mellett 411. szám.
MOLNÁR MÁRTON,
 szoba- és butorfestő.
 (451)

Legújabb táviratok.
 München, april 15. A kamara a külügyi budge-
 tet tárgyalva, elvetette azon indítványt, mely — a né-
 metországiakat kivéve — az összes bajor követségeket,
 még a bécsi is, meg akarta szüntetni. A kamara, a
 kormány ellenzése dacára elfogadta az államtanács át-
 alakítására vonatkozó indítványt. A kamarai vitákban,
 a Németországon kívüli bajor követségek megszüntetése
 iránti javaslatra megjegyze a miniszterelnök, hogy ő a

UJDONSÁGOK.
 Kolozsvár, április 17. 1872.
 — **Uj előfizetést nyitunk 1872. május-
 decemberre 8 frrtal, május-szeptemberre 5 frrt o. é.**
 A szerk.
 — **A magyar képviselőház april 15-én tartá
 zárulását.** Terhány miatt csak holnap közölhetjük az
 elnök remek beszédét.
 — **A trónörökös apr. 15-én tette le az évi viz-
 gát tanulmányából.** Jelen voltak: a király, az összes
 tanárok, valamint Lataur táborok, ki nevelésének veze-
 tésével van megbízva. Mint meghívottak szerepeltek:
 Horváth Mihály, Toldi Ferenccz és a többi. A herceget a
 magyar történetből Ronay Jáciát kérdezte, ki az idén az
 Arpádok korát adta elő. Ezen kívül még a vallástani,
 földleírás és természetrajz képezte azon tantárgyakat,
 melyekből a fiatal herceg felelt. A jelen voltak dicsérettel
 szölk a vizsga eredményéről.
 — **A Deák-párt bucsulakomája april 15-én
 délután 5 órakor tartott meg,** mintegy 220 tag rész-
 vétele mellett. Először Ő Felségére a királyra, aztán Ő
 Felségére a királynéra történt pohárköszöntés. Kitérő
 hosszú éljen követte a felkötőszótlást. Eltelték (a különben
 jelen nem volt) Deák Ferencczet, a miniszteriumot, a ház
 elnökét, alelnököt, a háznagyot, jegyzőt s az összes
 pártot. Kedélyesen, phrasisok nélkül, egyszerű öszinte
 séggel emeltek poharat többek közt gr. Lónyay minis-
 ter-

peres esetekre alkalmazta kivételesen azt; hogy a
 birtoknak székely örökségi vagy urbériségi minő-
 ségének megbizonyíthatása aránti keresetek 1870.
 januárius 1-ig leendő beadhatók; de semmi oka
 és czélja nem volt a rendeletnek visszaható erőt
 tulajdonítani s a záros határidőt szabó 1862-ki
 törvénytel megnyugtatót székelyföldi csendes
 birtokviszonyokat felháborítani; annál kevésbé
 volt czélja kitérőlni a magánjogéletből mindazon
 jogérvényes egyezményeket, jogügyleteket, melyek
 a záros határidőt szabó törvény következtében jó-
 hiszemű birtokokat alapítottak és jogügyletek foly-
 tán jogérvényes birtokmegszüntetések, átvaltoz-
 tatásokat eredményeztek.
 Az imént elmondottakból kiviláglik, hogy a
 törvény magyarizatának azon nemei közül, melyek
 a bírói hatáskörben a törvénynek a felmerült
 peres-esetre mikénti alkalmazásánál előkerülnek
 akár melyikét, akár a szöveg szeréntit, vagy az
 okserüt, akár azt veg ük figyelembe, melyet a
 törvény keletkezének indokából, körülményeiből,
 vagy az alkotmányos törvényhozás elveiből köte-
 les a bíró felelősége alatt meríteni: mindenik
 külön magára, de kapcsolatos összefüggések
 szerint együttesen is ezen utóbbi magyarizatot
 igazolják.
 Külömben a jogtudósok, kik törvénykönyvek-
 ben azon kérdést, mely esetben kell az egyes jog-
 eseteket a fennállott régiebb, s melyeket az újabb
 törvények szerint megiclni terjedelmesen esetenként
 tárgyalják és fejtegetik*) a törvénynek azon sza-
 bályait, melyek azt tartalmazzák, hogy a keresetjog
 elenyészik, ha a záros határidő alatt gyakorlatba
 nem vétetik, a elévülési lejárás és elbirtoklási oly
 esetek közé sorozzák azt, melyek a polg. törv.
 köny 1460., 1451., 1478. §-ai szerint jóhiszemű
 birtoklást alapítanak, s melyekre az új törvénynek
 visszaható ereje ki nem terjeszthető. Mert azon jogi
 cselekenyek alatt, melyekre az új törvény vissza-
 nem hathat, olyak értetnek, melyek jogok szárm-
 aztatására, birtoklás alapítására, átvaltoz-
 tatására, elenyészhetésére érvényesnek bírnak.
 Következőleg kiténik, hogy a pótrrendeletnek vissza-
 ható erőt tulajdonítani nem kevesebbet tesz, gya-
 korlati eredményét tekintve, mint a polgári magán-
 jogéletből kitérőlni mindazon jogi cselekenyeknek
 hatásait, következtéseit, melyek az 1862-ki záros
 határidő következtében jóhiszemű birtokokat ala-
 pitottak, átvaltoztattak, megszüntettek.

csupán az egyedül az új törvény magyarizatának
 kérdése, a döntő, legfontosabb érv: a törvény
 születésének oka (ocasio legis). Késég esetében
 pedig azt kell szabályul tartani, hogy az új törvény
 nem akart visszahatni; mert a visszahatás mindég
 kivételes dolog és oly jogesetekre, melyek szer-
 ződés, fizetés, bírói ítélet: szóval jogérvényes
 módon, például meghagyás, lemondás, beismerés
 által igazítottak el, a visszahatás ki nem terjeszt-
 hető.

Ha a törvény bírálatának ezen szabályait a
 pótrrendeletre alkalmazzuk, ugy találjuk, hogy a
 fennebb felfejtett két vélemény közül, melyek a
 pótrrendelet 4. § alapján a visszaható és vissza-
 nem ható magyarizatban nyilvánultak, a bírálatok
 próbáját csak ez utóbbi állja ki. Nincs a törvény
 szövegében egy betű is arról, hogy urbériség vagy
 székely örökség alapjára fektetett új keresetek, ha
 az 1862-ki záros határidő után indítottak és nem
 vonatkoznak önváltott vagy vesztett birtok... kár-
 pótlására, illetőleg maga idejében megindítva nem
 voltak — elfogadhatók lennének; de van arról,
 hogy a megindított perek ezek közé sorozhatók, a
 pótrrendelet 4. §-ába említett, előzetes megol-
 dásra utasított székely örökség, valamint az ön-
 váltott birtokokért kárpótlást kereső ügyek lejártá-
 sására vonatkozók, melyeknek előzetes megoldatá-
 sától feltételeztetett, az állampénztárból kárpótlás
 megnyerhetése — a pótrrendelet szerint jártassa-
 nak le (§. 8.); valamint arról sincs szó, hogy a
 pótrrendeletnek visszaható erőt tulajdonított volna;
 de van arról, hogy a bevezetett perek és egyessé-
 gek érintetlenül hagytak (§. 6.) és van arról,
 hogy az 1854-ben kelt urbéri nyiltparancsnak, a
 pótrrendelet által nem érintett pontjai erejökben ha-
 gyottak (§. 9.). Ebben tehát ki van mondva az is,
 hogy a keresetek beadására záros határidőt szabó
 törvények, erejökben maradtak, mert a záros ha-
 táridőt szabó törvényezikk az urbéri nyiltparancs
 3-dik §-án gyökerezik, melyet a pótrrendelet
 érintetlenül hagyott.

Maga a pótrrendelet elősorolja bevezetésében
 születésének indokát, szándékát és irányát, e sza-
 vakban: „a pótrrendeletet szükségessé tette az,
 hogy a bíróságok a székelyföldi urbériségre ellérő
 véleményvel voltak. É miatt a perek halomra
 gyűlve, eldöntetlenül állottak. Az urbéri nyiltpa-
 rancsnak czélja nem az volt, hogy az alkotmányos
 törvényeket megváltoztassa; s így a kétes szabá-
 lyok valódi értelmének meghatározásánál az irányt
 a korábbi fennálló alkotmányos törvényhozás el-
 veiből kell meríteni.

Ezekben tehát ki van mondva, hogy a pót-
 rendelet csak a halomra gyűlt függőbe volt pe-
 rekre és a vesztett, ugy az önváltott birtokokért kár-
 pótlásra jogosultságot feltételező szabályozási új
 perekre vonatkozhatott; hogy az a kárpótlás ki-
 utalhatását feltételező urbéri szabályozási eljárást
 rendezte, melynek előzetes megoldása nélkülöz-
 hetetlen volt; hogy az önváltott, vagy a kárpót-
 lásra bójelentett, de előzetes megoldásra utasított

bizottmányban nem mondá, hogy a bajor diplomata-
 most már jelentéktelenné vált; hanem azt mondá, hogy
 Németország újraalakulása folytán az európai kérdések
 nem képezik többé a bajor diplomacia tárgyát.
 Madrid, april 14. Két kísérlet, mely a bajor diplomacia
 sinekől kiközösítésére volt irányozva, megihusult. —
 A hadügyminiszter a szabadságon lévő altiszteket és ka-
 tonákat mind fegyver alá szölitá.
 Konstantinápoly, april 13. Yussuf Izzendi, a szul-
 tán fia, a cs. testőrség parancsnokává nevezetett ki, és
 ministeri rangra emeltetett. — Frigyes Kéroly porosz kir.
 herceg a szultán által magánkihallgatáson fogadtatott.
 London, apr. 15. Az Angol- és Spanyolország közti az „Internationale“-ra vonatkozólag folyt levelezés
 közlételetet. E szerint Granville egy, mart. 8-án kelt
 jogyzékében visszautasítja Spanyolország azon indítvá-
 nyát, hogy az „Internationale“ ellen az összes államok
 lépjenek egyezményre, minthogy az internationalisták
 nem sértették meg Angolország törvényeit.
 Genf, april 15. Az amerikai angol biztos meg-
 érkezett. Ma fognak az Alabamaügybeni az okmányok ki-
 cseréltetni.
 Róma, april 15. A pápa 400 egyént fogadott,
 idegen országbeliekből, s a különböző feliratokra ál-
 dással felelt.
 Bécs, april 15. Az 1864-iki sorsjegyek húzásá-
 nál a főnyereményt nyerte a 395-dik sorozat 32-dik
 szám. 342. sorozat 90 nyer 15,000 flot, 2044 sorozat
 63. szám nyer 10,000, kihuzattak még a 108, 1786,
 2514, 2802, 3370 sorozatok.

Apróságok.
 — **A színésznő és szabója.** A színésznő nagy
 pathossal declamálja: vajjon mikor lesz valahára nyug-
 tom! A szabó a parterren volt s meg nem állhatta, hogy
 ne feleljen reá: csak akkor, ha az általam önnek csinált
 két köntös árát megfizeti.
 — **Börne** már gyerekek korában nagyon élces
 volt. Egykor kiállhatlan gazdasszonya így szöidta: te
 bizonytal a pokolba fogsz jutni; akkor ott tul sem mene-
 külnék meg tőled — felelt a gyerek.
 — **Nemzeti színház.** Csütörtök april 18-án „Fös-
 vény“ Vigjáték 5 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börszéről.
 Aprilis 16-ról: 5% Metalliques 63.80. 5%. Nemzeti
 kölcsön 70. — 1860-diki államkölcsön 101.75. Bank-
 részvények 828. Hitelrészvények 334. — London 110.
 50. Ezüst 103.35. Cs. kir. arany 5.30. Napoleondor
 8.82 1/2.
 Földtehermentesítési kötvények: Magyar 81.80.
 Temesi 79. — Erdélyi 77 1/4. Horv.-Slavon — — —
 Felelős szerkesztő: **Sándor János.**

A fogak és a foghús tisztítására és
 egészszégbentartására
 alkalmasabb
 és kir. bécsi udvari fogorvos
POPP I. G.
Anatherin-szájvíze
 mint bármely szer, mert éppen semmi-
 féle egészség ellenes anyagot nem
 tartalmaz, a fogak tohadását s a bor-
 kó képződést akadályozza, fogfájás és
 szájröghadást öv, és e bajokat, (ha
 már megválnának) rövid idő alatt eny-
 híti és megszünteti.
 Kaphatók: Kolozsvárt Binder J., dr.
 Hinz G. y., Engel J. és Wolff
 gyógyszerészek és Karvázy J. for-
 dán: Wolff gyógyszer. Deesen: Kré-
 mer Sámuel és Both gyógyszer. De-
 ván: Bonniaki és Gergely gyógyszer.
 gyűgyész. Buzorományban: Lányi J.
 gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer.
 Nagy-Károlyban: Jellinek gyógyszer.
 Szanyer-Váralján: Gerber gyógyszer. N-
 Szabolcban: Sill Mih. Müller gyógyszer.
 Zóher, Steiner, Brassóban: Fabik
 gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Seges-
 várt: Teusch J. B. Misselbacher.
 Beszterczen: Eitrich és Fieischer.
 Terézváros Ed. Nussecker, Tek-
 toris G. M. Gy.-Sz. Miklóson: Mi-
 kó M. Sz. Udvarhelyt: Beczosi Ernő,
 Temmer E. Brassóban: V. Müller
 gyógyszerészek.